

PAULINA GRABARZ

Koło Naukowe Prawa Karnego
Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki

Ochrona czci człowieka a satyra i karykatura jako element wolności sztuki – rozważania na gruncie polskiego i niemieckiego prawa karnego

STRESZCZENIE

Cześć człowieka jako dobro szczególnie często naruszane bez wątpienia zasługuje na ochronę w świetle prawa karnego. Z drugiej strony, każdemu człowiekowi przysługuje wolność swobody wypowiedzi, w tym artystycznej, która może się przejawiać w formie satyry i karykatury. Rodzi się zatem pytanie, gdzie należałoby postawić granicę, ażeby wolność ta mogła być realizowana bez uszczerbku dla czci człowieka. W niemieckim kodeksie karnym tę kwestię reguluje § 193 StGB, który stanowi o „zachowaniu uprawnionych interesów”. Przepis ten jest swoistym rodzajem kontratypu, który pozwala przy spełnieniu szeregu warunków, na nieponiesienie odpowiedzialności karnej przez osobę która wygłasza wypowiedzi, mogące naruszyć cześć człowieka. Do warunków tych doktryna niemiecka zalicza także działanie w ramach wolności artystycznej.

SŁOWA KLUCZOWE: wolność sztuki, cześć człowieka, satyra, karykatura